

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3Csp/23/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121446924
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:6121446924.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Milanom Vaľušom v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, XXX XX C., 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 19.730,47 eur s prísl., t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 19.730,47,- euro spolu s 5,39 % ročným úrokom z úveru zo sumy 18.430,64,- euro od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX a s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 19.730,47,- euro od XX.XX.XXXX do zaplatenia, a to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, ktoré trovy sú p o v i n n í zaplatiť žalovaní 1/, 2/ spoločne a nerozdielne a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou na Okresnom súde Banská Bystrica, domáhal voči žalovaným aby spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi istinu vo výške 19.730,47 eur spolu s 5,39% ročným úrokom za úver zo sumy 18.430,64 eur od XX.XX.XXXX do zaplatenia, najviac do XX.XX.XXXX a 5,00% ročným úrokom z omeškania zo sumy 19.730,47 eur od XX.XX.XXXX do zaplatenia, ako aj trovy konania, a to všetko do 15 dní po doručení platobného rozkazu na účet žalobcu, ako aj náhradu trov konania.

Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovanými uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX zo dňa XX.XX.XXXX, v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným medziúver č. XXXXXXXX X XX vo výške 20.100,00 eur. V zmysle čl. VIII. bod 8.1. zmluvy o úvere, poplatok za medziúver sa zaúčtoval pri prvej výplati medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 130,31 eur, ktoré boli povinní uhrádzať na účet konta stavebného sporenia. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvoria vklady na konto sporenia vo výške 29,97 eur, 5,39 % p. a. úrok za medziúver vo výške 90,29 eur a poplatok za poistenie typu A vo výške 10,05 eur, pričom sa uspokojovali v poradí úroky za medziúver, poplatok za poistenie a vklady na konto sporenia. Žalobca prislúchajúcu časť vkladu prijatého na konto stavebného sporenia preúčtoval ako splátku úroku z medziúveru a poplatok za poistenie na konto medziúveru. Uvedené preúčtovanie sa vykonávalo v súlade so zásadou poradia uspokojovania v súlade s čl. V. bod 5.3. zmluvy o úvere. Splátky sú splatné ku 15. dňu mesiaca. Suma poskytnutého medziúveru bola základom pre výpočet úrokov medziúveru. V súlade s čl. V a VI zmluvy o úvere sa žalované zaviazali platiť poplatok za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami vo výške 10,05 eur. Žalovaný 1/ prehlásil a svojim podpisom

potvrdil prijatie do poistenia ako poistená osoba. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúveru prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa XX.XX.XXXX žalobca vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca listom dňa XX.XX.XXXX vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Žalobca listom zo dňa XX.XX.XXXX vyzval žalovaných na plnenie, no žalovaní dlžnú sumu neuhradili. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca zúčtoval nasporenú sumu vo výške 1.669,36 EUR so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 20.100,00 EUR (poskytnuté úverové prostriedky), čo predstavuje po započítaní sumu 18.430,64 EUR (istina). Žalovaná suma, t. j. dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (XX.XX.XXXX), predstavuje sumu vo výške 19.730,47 EUR, pričom pozostáva z istiny vo výške 18.430,64 EUR, z nezaplatených 5,39 % p. a. úrokov za medziúver zo sumy 20.100,00 EUR do XX.XX.XXXX spolu vo výške 1.088,78 EUR a nezaplatených poplatkov za poistenie od F. XXXX do E. XXXX (21 x 10,05 eur), spolu vo výške 211,05 eur. Žalobca si týmto dovoľuje uviesť, že si v žalobe neuplatňuje sumu nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celkovo vo výške 70,00 EUR. Uvedené poplatky boli súčasťou vyčíslenia dlžnej sumy ku dňu XX.XX.XXXX v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa XX.XX.XXXX. (19.800,47 EUR - 70,00 EUR = 19.730,47 EUR, t. j. dlžná suma k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti podľa Výpisu z účtu medziúveru). Požadovaním predčasného splatenia úveru, úverová zmluva nezaniká, žalobca v zmysle čl. X. bod 10.17.3 úverovej zmluvy úročí istinu dohodnutým 5,39 % p. a. úrokom za úver a v zmysle čl. IX. bod 9.2. a čl. X bod 10.20 sa zároveň celý zostatok dlhu, vyčíslený ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, úročí 5,00 % p. a. úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti (t. j. od XX.XX.XXXX). V súvislosti s nárokom na úrok za úver po vyhlásení splatnosti, žalobca si dovoľuje poukázať na: rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.07.2019, spis. zn. 6Cdo/113/2018, kde NS SR dal do pozornosti odvolaciemu súdu „.....rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 07.09.2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej splatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.06.2020, spis. zn. 5Cdo/42/2020, kde NS SR zdôrazňuje, že žiadna zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. NS SR ďalej uvádza: „...neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.....Zosplatenie je inštitúciou slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva tak nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ.....dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednávania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo...“ NS SR ako dovolací súd tak dospel k záveru, že „.....v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Predmetné rozhodnutie aplikoval do praxe aj Krajský súd v Bratislave, ktorý rozhodnutím zo dňa 30.06.2020, spis. zn. 8Co/268/2019, zmenil rozhodnutie Okresného súdu Malacky zo dňa 12.07.2019, spis. zn. 27Csp/239/2017 - kde Okresný súd Malacky nepriznal žalobcovi nárok na riadny úrok po splatnosti tak, že Krajský súd v Bratislave s odkazom na predmetné rozhodnutie NS SR zo dňa 16.06.2020, tento nárok na úrok za úver po splatnosti žalobcovi riadne priznal.

Žalobca k žalobe doložil Zmluvu o úvere, žiadosť o prijatie do poistenia, poslednú výzvu s upozornením, oznámenie o vyhlásení splatnosti, predžalobnú výzvu, výpis z konta sporenia, výpis z konta medziúveru, poverenie.

Vo veci bol vydaný Okresným súdom Banská Bystrica dňa 13.09.2021 platobný rozkaz, č. k. 32Up/1290/2021. Okresný súd Banská Bystrica následne výzvou zo dňa 15.02.2022, vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy, navrhli pokračovanie v konaní voči žalovaným na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku, nakoľko platobný rozkaz nebolo možné doručiť žalovanej do vlastných rúk.

Okresný súd Banská Bystrica dňa 25.02.2022 postúpil vec tunajšiemu súdu na rozhodnutie, nakoľko tento je príslušný v zmysle § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní

Zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX X XX (ďalej len „zmluva“) zo dňa XX.XX.XXXX, podľa článku I. – predmet zmluvy – bod 1.1 a 1.2. - Na preklopenie obdobia, kým dlžník splní všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru, poskytuje veriteľ dlžníkovi medziúver pod č. XXXXXXXX X XX vo výške 20.100,00 eur. Pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok, ako aj Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod č. XXXXXXXX X XX vo výške cca 11.994,65 eur.

V zmysle čl. II. – základné úverové podmienky, výška medziúveru / celková výška úveru je vo výške 20.100,00 eur. Úroková sadzba medziúveru bola dohodnutá vo výške 5,39% a dohodnutá výška mesačnej splátky úrokov z medziúveru 100,34 eur. Splatnosť splátok bola dohodnutá na 15. deň v mesiaci v počte XXX až do pridelenia cieľovej sumy. Medziúver je poskytnutý dlžníkovi, ktorý má uzatvorenú existujúcu zmluvu o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX. Počiatočný vklad na účet tejto zmluvy je 0% cieľovej sumy. Výška mesačného vkladu, ktorý má dlžník realizovať je 29,97 eur, pričom splatnosť tohto vkladu je 15. Deň mesiaca. Počet mesačných vkladov, ktoré je potrebné uskutočniť na splnenie podmienky pridelenia cieľovej sumy je 246. Doba trvania medziúveru je 30 rokov a konečná splatnosť za predpokladu, že si dlžník bude plniť svoje povinnosti a v lehotách uvedených v tejto zmluve a vo Všeobecných podmienkach je do XX.XX.XXXX. RPMN pri stavebnom úvere je 4,79% ročne. RPMN pri medziúvere je 6,30% ročne. Celková výška medziúveru je 20.100,00 eur a celková čiastka medziúveru, ktorú musí dlžník zaplatiť je 47.856,87 eur.

V zmysle čl. V. zmluvy – úročenie, splatnosť a splácanie, výška úrokovej sadzby medziúveru je 5,39% ročne. Dlžník sa zaväzuje splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 130,31 eur na účet č. G. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX (bod 5.2.). Do pridelenia cieľovej sumy predstavujú sumu vo výške 130,31 eur uvedenú v bode 5.2. vklady na účet sporenia vo výške 29,97 eur a úroky z medziúveru vo výške 90,29 eur a poistenie typu A vo výške 10,05 eur, pričom sa uspokojia v nasledovnom poradí: úroky z medziúveru, poplatok za poistenie a vklady. Po pridelení cieľovej sumy bude suma podľa bodu 5.2 predstavovať splátku stavebného úveru vrátane úroku vo výške 120,26 eur a poplatku za poistenie typu A vo výške 10,05 eur. Prvá splátka je splatná 15. deň mesiaca nasledujúceho po uzatvorení tejto úverovej zmluvy. Ďalšie splátky sú splatné 15. Deň každého mesiaca. Výška úrokovej sadzby všetkých vkladov na účte stavebného sporenia do pridelenia cieľovej sumy je 0,10 % ročne. Výška úrokovej sadzby stavebného sporenia je 2,90 % ročne

Podľa čl. VIII. zmluvy, dlžník je povinný uhradiť veriteľovi poplatky a náklady súvisiace s úverom podľa Sadzovníka poplatkov pre fyzické osoby, ktorý je prílohou tejto zmluvy.

Podľa článku XI. zmluvy - Záverečné ustanovenia – bod 1., právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení, zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v platnom znení a Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, ktoré obdržal spolu so zmluvou a s obsahom ktorých súhlasí.

V zmysle Úvodných ustanovení Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Stavebná sporiteľňa vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky, tieto Všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej VPSS), ktorými upravuje vzťahy medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom v súlade so zákonom č.483/2001 Z.z. o bankách v platnom znení (ďalej len Zákon o bankách) a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení (ďalej Zákon).

V zmysle čl. I bod 2. a 3. časť A) Všeobecných podmienok, zmluva musí byť uzatvorená písomnou formou na určitú cieľovú sumu a konkrétnu tarifu sporenia. Predmetom zmluvy je záväzok stavebného sporiteľa na základe pravidelného sporenia nasporiť zmluvne dohodnutú sumu a jeho nárok na poskytnutie stavebnou sporiteľňou nevypovedateľného stavebného úveru v súlade so Zákonom a VPSS.

Po splnení zákonných a zmluvne dohodnutých podmienok poskytne stavebná sporiteľňa z Fondu stavebnému sporiteľovi stavebný úver. Úverový vzťah vzniká na základe samostatne uzatvorenej zmluvy o stavebnom úvere, resp. medziúvere a stavebnom úvere (čl. XIV. bod 1 a 5 Všeobecných podmienok).

Podľa čl. XVII. body 1. a 2. Všeobecných podmienok, úver zo stavebného sporenia poskytuje stavebná sporiteľňa s ročnou úrokovou sadzbou. Úročenie istiny stavebného úveru začína dňom čerpania stavebného úveru alebo jeho časti.

V sume splátky úveru uvedenej v úverovej zmluve sú zahrnuté aj úroky zo stavebného úveru (čl. XVIII. bod 3. Všeobecných podmienok).

Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľne v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru (čl. XIX. bod 3 písm. b) Všeobecných podmienok).

V zmysle čl. XXIII. bod 1 Všeobecných podmienok, stavebný sporiteľ je povinný platiť stavebnej sporiteľni ceny za služby poskytované stavebnou sporiteľňou v súlade so Sadzobníkom poplatkov.

Dňa XX.XX.XXXX bola žalovaným zasielaná predžalobná výzva na zaplatenie dlhu vo výške 25.556,36 eur. Žalovaní boli požiadaní, aby bezodkladne uhradili uvedený dlh, alebo požiadali písomne, prípadne telefonicky o splátkový kalendár. Zároveň im bolo oznámené, že v prípade, že tak neurobia, bude voči nim podaná žaloba. Podľa správy žalobcu bola žalovaným táto výzva doručovaná doporučeným listom.

Listom – upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa XX.XX.XXXX, bolo žalovaným oznámené, že dňa XX.XX.XXXX žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, nakoľko nedošlo k uhradeniu vkladu na účte stavebného sporenia, resp. omeškaných splátok úrokov z medziúveru, vrátane splátky za mesiac H. XXXX vo výške 1.025,30 eur. Za žalovaného 1/ prevzala písomnom jeho mama a za žalovanú 2/ jej svokra.

Následne listom – Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa XX.XX.XXXX, oznámil žalobca žalovaným, že ku dňu XX.XX.XXXX nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru na základe Zmluvy o úvere, resp. VOP. Na základe tohto požiadal žalobca žalovaných o vrátenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá k XX.XX.XXXX predstavuje sumu – 19.800,47 eur. List si všetci žalovaní prevzali v ten istý deň, a to XX.XX.XXXX.

Žalobca sa na pojednávanie nedostavil, tento sa písomne ospravedlnil.

Nedostavili sa ani žalovaní s tým, že ako to vyplýva zo správy pošty, si nevyzdvihli predvolanie ani v odbernej lehote a s tým, že títo boli volaní aj prostredníctvom úradnej tabule a web Okresného súdu vo Vranove nad Topľou, ako aj obecného úradu.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Ako vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Ako vyplýva z § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa proti dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolávajú právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe

predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere, v zmysle ktorej žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkovi úver na základe uzatvorenej zmluvy. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 20.100 eur, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXXX X XX vo výške cca 11.994,65 eur.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu, žalobca ku dňu XX.XX.XXXX vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaných o vrátenie celého zostatku úveru.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky

až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentář 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. (v súvislosti s vyššie uvedeným porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. júna 2020, sp. zn. 5 Cdo 42/2020).

Vzhľadom na vyššie uvedený názor, v danom prípade je dôvodný aj nárok žalobcu na úrok z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, a to vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

Dojednaný úrok z úveru je v súlade s dobrými mravmi, nakoľko úroková sadzba 10,9% ročne uvedená v zmluve podstatne neprevyšuje priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 %.

Žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný ku XX.XX.XXXX.

Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zmluvný (riadny) úrok odo dňa nasledujúcom po dni, kedy bol úver vyhlásený za predčasne splatný (XX.XX.XXXX), t. j. od XX.XX.XXXX do zaplatenia, súd mu priznal tento nárok avšak len do konečnej splatnosti úveru, t. j. do XX.XX.XXXX.

Nárokom zo zmluvy, je aj nárok na zaplatenie sumy 211,05 eur z titulu dlžného poistného z úveru. Čo sa týka dojednania poistenia v zmysle zmluvy, súd má za to, že poistenie tak, ako bolo v predmetnej úverovej zmluve dojednané zodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách. Žalobca predložil súdu doklad preukazujúci vznik poistenia – Žiadosť o prijatie do poistenia nového úveru typu A z I. XXXX.

Na základe vyššie uvedeného mal súd za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 18.430,64 eur, úroku z úveru do mimoriadneho zosplatnenia v sume 1.088,78 eur, nezaplatených poplatkov za poistenie od F. XXXX do E. XXXX v celkovej výške 211,05 eur, nárok na zmluvný (riadny) úrok odo dňa nasledujúcom po dni, kedy bol úver vyhlásený za predčasne splatný do konečnej splatnosti úveru.

Keďže sa žalovaní dostali s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru do omeškania, súd ich zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády, a to vo výške 5,00% ročne dňom ako žiadal žalobca, teda dňom XX.XX.XXXX do zaplatenia.

Podľa § 232 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), lehoty na plnenie je tri dni a plynú od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

V zmysle § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Žalobca bol úspešný v celom rozsahu, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.